

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 325/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj porušenie § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 4 Er/444/2008 zo 6. júla 2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 CoE/91/2009 z 15. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj porušenie § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „ústavný zákon“), a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Er/444/2008 zo 6. júla 2008 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 CoE/91/2009 z 15. októbra 2009 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z písomností k nej pripojených vyplýva, že krajský súd napadnutým rozhodnutím potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým okresný súd v bode I výroku rozhodol tak, že zastavil exekúciu proti povinnému o vymoženie dlžného zákonného poistného s príslušenstvom a dlžnej časti zákonného poplatku z omeškania, v bode II výroku rozhodol o povinnosti sťažovateľky (ako oprávnenej) zaplatiť súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie v sume 61,49 € a napokon v bode III výroku rozhodol o povinnosti sťažovateľky zaplatiť právnej zástupkyňi povinného náhradu trov právneho zastúpenia v sume 72,34 €. Zároveň krajský súd zaviazal sťažovateľku zaplatiť povinnému náhradu trov odvolacieho konania v sume 15,55 €. Sťažovateľka zastáva názor, že uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Er/444/2008 zo 6. júla 2008 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 15 CoE/91/2009 z 15. októbra 2009 boli porušené jej označené práva.

3. V ďalšej časti sťažnosti cituje sťažovateľka relevantné ustanovenia (§ 37 ods. 1, § 200, § 203 ods. 1 a 2) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z.

o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ako aj ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku [§ 142 ods. 1, § 146 ods. 2, § 157 ods. 2, § 244 ods. 1 a § 251 ods. 4 (ďalej aj „OSP“)] poukazujúc na to, že v okolnostiach danej veci bolo konanie proti povinnému zastavené. Sťažovateľka ďalej uviedla, že „po zastavení exekučného konania OS TO Uznesením 1 priznal Povinnému náhradu trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní na základe ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku v zmysle analógie podľa § 142 ods. 1 OSP. Ks NR napádanú časť Uznesenia 1 potvrdil, pričom v odôvodnení Uznesenia 2 uviedol, že ustanovenia OSP sa použijú, ak osobitný predpis Exekučný poriadok neustanoví niečo iné. Exekučný poriadok údajne nemá osobitnú úpravu týkajúcu sa náhrady trov konania, a teda na náhradu trov konania sa primerané použijú ustanovenia OSP.

Uznesením 2 súd potvrdil Uznesenie 1, pričom rozhodol opätovne o náhrade trov právneho zastúpenia Povinného v odvolacom exekučnom konaní.“

4. Podľa argumentácie sťažovateľky „Proces rozhodovania o trovách exekúcie podľa Exekučného poriadku vykazuje zásadné odchýlky od procesu rozhodovania o trovách konania podľa OSP, resp. rozhodovanie podľa tretej časti tretej hlavy OSP o trovách exekučného konania zásadne neprichádza do úvahy, nakoľko Exekučný poriadok upravuje náhradu trov exekučného konania osobitným spôsobom vo svojich ustanoveniach.

Vyššie uvedení skutočnosť potvrdzuje aj ustanovenie § 251 ods. 4 OSP, ktoré ustanovuje, že na exekučné konanie podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok) sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Exekučný poriadok, ako osobitný predpis k OSP, upravuje trovy exekučného konania vo svojej šiestej a siedmej časti. Podľa ustanovenia § 200 ods. 1 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie. Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku a podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Na základe vyššie uvedených ustanovení a skutočností nemá priznanie náhrady trov právneho zastúpenia Povinného v exekučnom konaní oporu v ustanoveniach právneho poriadku.“

5. V spojitosti s uvedeným sa sťažovateľka odvoláva aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne jeho rozsudok sp. zn. 5 M Cdo 12/2004 z 30. júna 2005, v ktorom je okrem iného vyslovený názor, že „*Exekučný poriadok... vôbec nepočíta s možnosťou náhrady tých trov, ktoré pri výkone exekúcie vznikli povinnému (podľa § 200 ods. 1 druhej vety Exekučného poriadku a contrario), a teda ani s možnosťou uloženia povinnosti na náhradu takýchto trov ktorémukoľvek z ostatných účastníkov exekučného konania (ktorými sú podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku oprávnený a súdny exekútor).*“.

Podľa názoru sťažovateľky okresný súd aj krajský súd rozhodli preto v danej veci v rozpore s citovanými zákonnými ustanoveniami a ustálenou judikatúrou a vzhľadom na to sú ich rozhodnutia arbitrárne. Tým došlo podľa jej tvrdenia aj k porušeniu jedného z jej najvýznamnejších základných práv, a to základného práva na súdnu ochranu implementujúceho aj jej právo na spravodlivé súdne konanie. Zároveň tým oba súdy podľa názoru sťažovateľky zasiahli aj do jej základného práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy.

6. Sťažovateľka v závere zhrňuje svoje výhrady proti namietaným rozhodnutiam všeobecných súdov okrem iného tvrdiac, že „*súdy sa náležite nevysporiadali s príslušnými zákonnými ustanoveniami, ani so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých bolo nevyhnutné pre právne posúdenie veci... a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili*“.

7. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že:

„1. Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 CoE/91/2009-95 zo dňa 15. 10. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 4 Er/444/2008-68 zo dňa 06. 07. 2009 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ust. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 CoE/91/2009-95 zo dňa 15. 10. 2009 v spojení s výrokom III. Uznesenia Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 4 Er/444/2008-68 zo dňa 06. 07. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

Sťažovateľka súčasne požiadala o priznanie úhrady trov konania.

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (t. j. ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený).

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde je teda úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti tiež posúdiť, či táto sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia

alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

10. Ústavný súd považuje, tak ako pri obdobných sťažnostiach smerujúcich proti rozhodnutiam všeobecných súdov, za potrebné zdôrazniť, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, alebo z ústavného hľadiska inak neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. III. ÚS 180/02, IV. ÚS 1/02). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a k čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej úprave ustanoví zákon. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona ústavné zákony, iné zákony a ďalšie právne predpisy, ich výklad a používanie musí byť v súlade s listinou.

12. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k čomu malo podľa nej dôjsť tým, že jej okresný súd uložil ako oprávnenej uznesením sp. zn. 4 Er/444/2008 zo 6. júla 2009 (po zastavení exekúcie v dôsledku vyhovenia námietkam povinného) povinnosť zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia právnej zástupkyne povinného, ako aj tým, že krajský súd napadnutým rozhodnutím potvrdil prvostupňové rozhodnutie v napadnutej časti (t. j. v časti proti výroku o náhrade trov konania z titulu právneho zastúpenia povinného). Krajský súd zároveň uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť povinnému na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov odvolacieho konania.

13. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 Er/444/2008 zo 6. júla 2009, nie je daná právomoc ústavného súdu. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľky mal krajský súd v odvolacom konaní.

Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny v podobe odvolania smerujúca proti prvostupňovému rozhodnutiu bola predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tejto procedúry krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v uznesení sp. zn. 15 CoE/91/2009 z 15. októbra 2009.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie prvostupňového rozhodnutia preto, lebo jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie uznesenia krajského súdu sp. zn. 15 CoE/91/2009 z 15. októbra 2009 (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti prvostupňovému rozhodnutiu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

14. Podľa názoru sťažovateľky je rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 15 CoE/91/2009 z 15. októbra 2009 arbitrárne, pretože priznanie náhrady trov právneho zastúpenia povinného nemá oporu v Exekučnom poriadku, je nedostatočne odôvodnené a nereflektuje argumentáciu uvedenú v jej odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu.

15. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia najskôr citoval dôvody prvostupňového rozhodnutia a ďalej uviedol:

„Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie, v časti výroku o náhrade trov právneho zastúpenia a navrhol, aby odvolací súd zmenil tretí výrok napadnutého uznesenia tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho posúdenia veci. Vo svojom odvolaní oprávnený uviedol, že proces rozhodovania o trovách exekúcie podľa EP vykazuje zásadné odchýlky od procesu rozhodovania podľa OSP, resp. rozhodovanie podľa tretej časti tretej hlavy OSP o trovách exekučného konania zásadne neprichádza do úvahy, nakoľko EP upravuje náhradu trov

exekučného konania osobitným spôsobom vo svojich ustanoveniach. Na základe vyššie uvedených skutočností má odvolateľ za to, že ustanovenie § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého rozhodol súd o trovách právneho zastúpenia povinného sa v predmetnom konaní nemôže použiť.

Povinný v písomnom vyjadrení k odvolaniu oprávneného uviedol, že s dôvodmi, ktoré uviedol oprávnený, sa nemôže stotožniť a že sudca súdu prvého stupňa rozhodol správne. Zároveň namietal skutočnosť, že ak by bol oprávnený venoval náležitú pozornosť zisťovaniu, musel by vedieť, že nemá v rukách exekučný titul, pretože rozhodnutie, ktoré postúpil na výkon rozhodnutia súdnemu exekútorovi, nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a následne teda ani vykonateľnosť a to z dôvodu, že nebolo doručené povinnému do vlastných rúk.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací § 10 ods. 1 OSP, prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 3 OSP, viazaný jeho rozsahom a dôvodmi bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nieje dôvodné.“

V ďalšej časti odôvodnenia krajský súd citoval relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (§ 142 ods. 1, § 146 ods. 2, § 137, § 146 ods. 2 OSP a § 251 ods. 4), Exekučného poriadku (§ 200 ods. 2 a § 203 ods. 1) a pokračoval argumentujúc takto:

„Vzťah OSP a EP je založený na subsidiarite a teda OSP je lex generalis vo vzťahu k lex specialis a teda ustanovenia OSP sa použijú, ak osobitný predpis EP neustanoví niečo iné. EP nemá osobitnú úpravu týkajúcu sa náhrady trov konania, teda na náhradu trov konania sa primerane použijú ustanovenia OSP. Vzhľadom k tomu, že v konaní pred súdom prvého stupňa bolo dokázané, že platobný výmer nebol riadne doručený povinnému do vlastných rúk, prípadne osobe splnomocnenej na preberanie zásielok, platobný výmer nemohol doposiaľ nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť a z toho dôvodu nemôže byť riadnym exekučným titulom. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa vyhovel námietkam povinného. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11. 06. 2009 a na základe toho súd prvého stupňa exekúciu zastavil a rozhodol o trovách konania v zmysle vyššie uvedených ustanovení.

Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP ako vo výroku vecne správne potvrdil.“

16. K sťažovateľkou namietanému nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny (resp. práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

17. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Priorizovanie formálnych požiadaviek vyplývajúcich z noriem bežného zákonodarstva (formálne poňatie právneho štátu) môže totiž v konkrétnych súdnych konaniach (alebo iných právom upravených konaniach pred orgánom verejnej moci) viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom príslušnej právnej úpravy a v konečnom dôsledku môžu v súdnych konaniach spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces.

V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovil zákon. Ústavný súd sa vo svojej doterajšej judikatúre už priklonil k zásade prednosti ústavne konformného výkladu, čo v konaní o súlade právnych predpisov vyjadril týmto právnym názorom: „Keď právnou

normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou“ (PL. ÚS 15/98). Zásadu prednosti ústavne konformného výkladu ústavný súd uplatňuje aj v konaniach o návrhoch fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady „vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd“ (II. ÚS 148/06, m. m. tiež napr. IV. ÚS 96/07). Ústavný súd v súvislosti s citovaným dodáva, že ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnosť tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

18. Vychádzajúc z týchto úvah ústavný súd sa zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk a dospel k záveru, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľky reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa so všetkými okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozhodnutiu. Ako vyplýva z podanej sťažnosti, sťažovateľka nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu (a aj okresného súdu), podľa ktorého v danom prípade boli splnené podmienky na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia povinného.

19. Ústavný súd sa stotožňuje s názorom sťažovateľky, že zákonodarca v Exekučnom poriadku nerieši explicitne možnosť náhrady trov exekučného konania vzniknutých povinnému. V okolnostiach daného prípadu bolo v konaní pred súdom prvého stupňa

preukázané, že platobný výmer, na základe ktorého podala sťažovateľka ako oprávnená návrh na vykonanie exekúcie, nebol riadne doručený povinnému do vlastných rúk (prípadne osobe splnomocnenej na prijímanie zásielok), a preto nemohol nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť ani sa stať riadnym exekučným titulom. Okresný súd preto uznesením z 21. mája 2009 (právoplatným 11. júna 2009) námietkam povinného proti exekúcii vyhovel. Nadväzne na to okresný súd uznesením sp. zn. 4 Er/444/2008 zo 6. júla 2008 exekúciu zastavil a rozhodol o trovách konania, tak ako už bolo uvedené. Na základe týchto skutočností je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že k zastaveniu exekúcie došlo v dôsledku procesného zavinenia sťažovateľky ako oprávnenej, ktorá podala návrh na vykonanie exekúcie napriek tomu, že nebol splnený základný materiálny predpoklad exekúcie, ktorým je vykonateľné rozhodnutie. Sťažovateľka mala k dispozícii poznatky, z ktorých sa dal takýto výsledok konania predvídať, a preto mohla pri náležitej opatrnosti predísť takýmto dôsledkom. Za takéhoto stavu by bolo v rozpore s princípmi elementárnych požiadaviek spravodlivosti [§ 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)], keby mal byť trovami právneho zastúpenia zaťažený povinný, ktorý nenesie žiadne procesné zavinenie na tom, že okresný súd musel exekúciu podľa § 50 ods. 5 Exekučného poriadku zastaviť.

20. Tým, že zákonodarca nevyriešil explicitne náhradu trov povinného, ponechal túto otázku v osobitných prípadoch (ako je to aj v danej veci) súdnej interpretácii. Podľa názoru ústavného súdu platná právna úprava nevylučuje v konkrétnych okolnostiach prípadu aj výklad pripúšťajúci aplikáciu Občianskeho súdneho poriadku, pretože táto prichádza do úvahy vtedy, ak Exekučný poriadok nemá osobitnú úpravu. (Exekučný poriadok, ako už bolo spomenuté, aj keď upravuje náhradu trov exekučného konania osobitným spôsobom, nemá vlastnú úpravu o náhrade trov exekúcie povinného). Primeraná aplikácia ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorú umožňuje § 251 ods. 4 OSP, odkazuje na použitie predchádzajúcich častí Občianskeho súdneho poriadku (prvá až piata časť OSP), pričom krajským súdom v napadnutom rozhodnutí uvádzané ustanovenia (§ 142 ods. 1, § 146 ods. 2 a § 137 OSP) sú súčasťou týchto častí všeobecného právneho predpisu upravujúceho občianske súdne konanie.

21. Pokiaľ ide o odvolávanie sa sťažovateľky na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 12/2004 z 30. júna 2005 s tým, že vo veci iných účastníkov konania najvyšší súd rozhodol spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila, a pritom v jej veci rozhodli súdy odlišne, ústavný súd považuje poukazovanie na označené rozhodnutie za nie celkom náležité, pretože ním nebol riešený prípad s úplne rovnakým skutkovým a procesným základom.

V spojitosti s tým ústavný súd navyše dodáva, že zásadne nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovacia prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je predovšetkým vecou odvolacích súdov, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnuté rozhodnutia len z pohľadu ich ústavnej udržateľnosti.

22. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd (a rovnako aj pred ním okresný súd) vykonal ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem. Jeho rozhodnutie je primerane a zrozumiteľne odôvodnené a nemožno ho považovať za extrémne vybočenie zo štandardov spravodlivého procesu. Na dôvažok nemožno v prerokúvanej veci pominúť ani ďalšiu podstatnú skutočnosť, a to, že sťažnosť smeruje proti výroku napadnutého rozhodnutia, ktorým krajský súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie vo výroku o uložení povinnosti sťažovateľke zaplatiť právnej zástupkyňi povinného náhradu trov právneho zastúpenia v sume 72,34 €, resp. výroku, ktorým ju zaviazal zaplatiť povinnému náhradu trov odvolacieho konania v sume 15,55 €. Tieto sumy možno totiž označiť za celkom bagatelné a aj táto skutočnosť prispela k podpore záveru ústavného súdu o neodôvodnenosti sťažnosti.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti už opakovane vyslovil, že aj keď sa sťažovateľ s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže to viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už

aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02, II. ÚS 1/09).

23. S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov na síce pomerne stručnú, ale dostačujúcu odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08, III. ÚS 386/09), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

24. Sťažovateľka v ďalšej časti sťažnosti namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že všeobecné súdy „v našom prípade rozhodovali v rozpore s právnymi predpismi a konali v rozpore s ústavným princípom právneho štátu a v priamom dôsledku s konaním súdov došlo k zásahu do vlastníckeho práva Sťažovateľa...“.

25. Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Preto o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocenčných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Z uvedeného vyplýva, že porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy možno v konaní pred ústavným súdom zásadne namietat' len v spojení s namietaním porušenia základných práv, resp. ústavnoprocenčných princípov podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy.

26. Ústavný súd v okolnostiach daného prípadu nezistil, že by rozhodnutie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takomto prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov tohto súdu. Tvrdenia sťažovateľky preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré skončilo pre ňu nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením základného práva na ochranu jej vlastníctva a práva vlastniť majetok, resp. ho nerušene užívať podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc.

27. Ústavný súd dospel k záveru, že označené rozhodnutie krajského súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov podľa čl. 46 až čl. 50 ústavy, a teda ani základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

28. V súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 36 ods. 1 listiny sťažovateľka namietala aj porušenie ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona. Uvedená právna norma predstavuje všeobecné interpretačné pravidlo, ktoré možno aplikovať len v súvislosti s namietaním porušenia konkrétneho základného práva uvedeného v listine, v danom prípade v spojení s čl. 36 ods. 1 listiny. Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), nemohlo dôjsť ani k porušeniu interpretačného pravidla zakotveného v tejto právnej norme. Aj v tejto časti ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

29. Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie „základného práva“ podľa čl. 46 ods. 4 ústavy, ústavný súd uvádza, že obsahom tohto ustanovenia ústavy nie je základné právo, ale len povinnosť štátu upraviť podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane.

30. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie označených rozhodnutí a priznanie úhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010